



## คู่มือปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

องค์การบริหารส่วนตำบลทำอิบุญ

อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

## คำนำ

ด้วยปัจจุบันสาธารณสุขภัยยังคงมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและซับซ้อน เนื่องจากความแปรปรวนของภูมิอากาศโลกความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติประกอบกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมไทยจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองอย่างรวดเร็วประชาชนมีโอกาสอาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยเพิ่มความเสี่ยงภัยจากสาธารณสุขรุนแรงมากขึ้นทั้งภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง ภัยหนาว และภัยจากการกระทำของมนุษย์ เช่น อัคคีภัย อุบัติภัยการรั่วไหลของสารเคมีอันตราย รวมทั้งสาธารณสุข หรืออุบัติเหตุต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการช่วยเหลือบรรเทาสาธารณสุขต่างๆที่เกิดขึ้นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติอย่างแท้จริงจึงจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องรวดเร็วมีประสิทธิภาพประสิทธิผล

ดังนั้น คณะผู้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเล่มนี้จึงได้รวบรวมเนื้อหาสาระหน้าที่ลักษณะงานและขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขจัดทำเป็นรูปเล่มไว้เพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานตลอดจนเป็นการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือต่างๆจากผู้มีส่วนได้เสียในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ลักษณะงานและขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขได้ดียิ่งขึ้นและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องรวดเร็วเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบภัยกรณีฉุกเฉิน

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข

ผู้จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน

## สารบัญ

คำนำ	1
สารบัญ	2
หลักการและเหตุผล	3
วัตถุประสงค์	3
นิยามคำศัพท์	3
การจัดตั้งกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	4
สถานที่ตั้ง	6
แนวทางปฏิบัติ	6
การปฏิบัติในภาวะฉุกเฉิน	8
การอพยพ	10
ขั้นตอนการดำเนินงานด้านการช่วยเหลือเหตุสาธารณภัยกรณีฉุกเฉิน	13
ขั้นตอนการดำเนินงานด้านสนับสนุนน้ำอุปโภค-บริโภค	14
ขั้นตอนการปฏิบัติงานพนักงานขับรถบรรทุกน้ำ กรณีส่งน้ำบริโภค-อุปโภค	15
ขั้นตอนการปฏิบัติงานพนักงานขับรถบรรทุกน้ำอเนกประสงค์	16
ขั้นตอนการปฏิบัติงานการช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน	17
ขั้นตอนการปฏิบัติระงับเหตุอัคคีภัย	18
ภาคผนวก	19

## ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของการบริหารสวนตำบลท่าอิบุญ

### ๑. หลักการและเหตุผล

สาธารณภัยยังคงมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและซับซ้อนมากขึ้นเนื่องจากความแปรปรวนของภูมิอากาศโลกความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติประกอบกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมไทยจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองอย่างรวดเร็วประชาชนมีโอกาสอาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยมากขึ้นส่งผลให้ความเสียหายจาก สาธารณภัยรุนแรงมากขึ้นทั้งภัยธรรมชาติเช่นอุทกภัยวาตภัยภัยแล้งภัยหนาวและภัยจากการกระทำของมนุษย์ เช่น อัคคีภัย อุบัติภัยการรั่วไหลของสารเคมีอันตราย เป็นต้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดในการเข้าให้ความช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยกับประชาชนในลำดับแรกก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือประกอบกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยความสะดวกท้องถิ่น ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในท้องถิ่นตนจึงถือเป็นภารกิจสำคัญ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ จะต้องเตรียมความพร้อมในการ ป้องกันสาธารณภัยและพัฒนาขีดความสามารถในการเผชิญเหตุและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยหลังจากภัยยุติ

### ๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้การดำเนินงานจัดการงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารสวนตำบลท่าอิบุญมีขั้นตอนหรือกระบวนการและแนวทางในการปฏิบัติงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน
๒. เพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามข้อระเบียบหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการงานป้องกันและกำหนดบรรเทาสาธารณภัยที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพเสมอ
๓. เพื่อพัฒนาขีดความสามารถด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพสามารถลดความสูญเสียที่เกิดจากภัยพิบัติให้เหลือน้อยที่สุด
๔. เพื่อให้ประชาชนที่ประสบภัยได้รับการช่วยเหลือฟื้นฟูอย่างทั่วถึงและทันเวลา
๕. เพื่อบูรณาการระบบการสั่งการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างมีประสิทธิภาพ
๖. เพื่อสร้างระบบบริหารจัดการสาธารณภัยที่ดีและสอดคล้องกับวิถีการเกิดภัย

### ๓. นิยามคำศัพท์

**การป้องกัน (Prevention)** หมายถึง มาตรการและกิจกรรมต่างๆที่กำหนดขึ้นล่วงหน้าทั้งทางด้านโครงสร้างและที่มิใช่ด้านโครงสร้างเพื่อลดหรือควบคุมผลกระทบในทางลบจากสาธารณภัย

**การลดผลกระทบ (Mitigation)** หมายถึง กิจกรรมหรือวิธีการต่างๆ เพื่อหลีกเลี่ยงและลดผลกระทบทางลบจากสาธารณภัยและยังหมายถึงการลดและป้องกันมิให้เกิดเหตุหรือลดโอกาสที่อาจก่อให้เกิดสาธารณภัย

**การเตรียมความพร้อม (Preparedness)** หมายถึง มาตรการและกิจกรรมที่ดำเนินการล่วงหน้าก่อนเกิดสาธารณภัยเพื่อเตรียมพร้อมการจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉินให้สามารถรับมือกับผลกระทบจากสาธารณภัยได้อย่างทันการณ์และมีประสิทธิภาพ

**การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management)** หมายถึง การจัดตั้งองค์กรและการบริหารจัดการด้านต่างๆ เพื่อรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินทุกรูปแบบโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมความพร้อมรับมือและการฟื้นฟูบูรณะ

**การฟื้นฟูบูรณะ (Rehabilitation)** หมายถึง การฟื้นฟูสภาพเพื่อให้สิ่งที่ถูกต้องหรือได้รับความเดือดร้อนจากสาธารณภัยได้รับการช่วยเหลือแก้ไขให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือดีกว่าเดิมรวมทั้งให้ผู้ประสบภัยสามารถดำรงชีวิตตามสภาพปกติได้โดยเร็ว

**หน่วยงานของรัฐ** หมายถึง สว่นราชการรัฐวิสาหกิจองค์การมหาชนและหน่วยงานอื่นของรัฐแต่ไม่หมายความรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

**องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

**องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่** หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งแต่ไม่หมายรวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

**ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ** หมายถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

**รองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ** หมายถึง ปลัดกระทรวงมหาดไทย

**ผู้อำนวยการกลาง** หมายถึง อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

**ผู้อำนวยการจังหวัด** หมายถึง ผู้ว่าราชการจังหวัด

**รองผู้อำนวยการจังหวัด** หมายถึง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

**ผู้อำนวยการอำเภอ** หมายถึง นายอำเภอ

**ผู้อำนวยการท้องถิ่น** หมายถึง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

**ทองถิ่น** หมายถึง ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

**เจ้าพนักงาน** หมายถึง ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐

**กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด** หมายถึง องค์กรปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่จังหวัด

**กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ** หมายถึง อำเภอองค์กรปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตอำเภอและทำหน้าที่ช่วยเหลือจังหวัดในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

**กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทองถิ่นแห่งพื้นที่** หมายถึงองค์กรปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบลและหน่วยเผชิญเหตุเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น ในพื้นที่

#### **๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง**

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย จากการบำบัดภัยอันตรายจากสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๔

#### **๕. การจัดตั้งกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย**

##### **๕.๑ องค์กรปฏิบัติ**

๕.๑.๑ กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขององค์การบริหารส่วนตำบลทำอาิบุญหน้าที่เป็นหน่วยงานของผู้อำนาจการทองถิ่นและให้มีสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลทำอาิบุญ เป็นสำนักงานของผู้อำนาจการทองถิ่นมีนายกององค์การบริหารส่วนตำบลทำอาิบุญ เป็นผู้อำนาจการและมีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทำอาิบุญ เป็นผู้ช่วยผู้อำนาจการ กำหนดผู้ใหญ่บ้านและภาคเอกชนในพื้นที่ร่วมปฏิบัติงานในกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รับผิดชอบในการป้องกันบรรเทาสาธารณภัย ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทำอาิบุญ และเป็นหน่วยเผชิญเหตุเมื่อเกิดภัยพิบัติ

๕.๑.๒ ภารกิจของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลทำอาิบุญ

(๑) อำนาจการควบคุมปฏิบัติงานและประสานการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลทำอาิบุญ

(๒) สนับสนุนกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกอง  
เคียงหรือเขตพื้นที่อื่น เมื่อได้รับการร้องขอ

(๓) ประสานกับสวนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่รวมทั้งประสาน  
ความรับผิดชอบ ร่วมมือกับภาคเอกชนในการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกขั้นตอน

## ๕.๒ โครงสร้างและหน้าที่ของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารสวน ตำบลท่าอิบุญ

๕.๒.๑ โครงสร้างกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารสวนตำบล  
ท่าอิบุญ ประกอบด้วย ๕ ฝ่าย ได้แก่

(๑) ฝ่ายอำนาจการทำหน้าที่อำนาจการควบคุมกำกับดูแลในการป้องกันและ  
บรรเทาสาธารณภัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลรวมทั้งวางระบบการติดตามติดต่อสื่อสารใน  
การป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยระหว่างกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับและฝ่าย  
ที่เกี่ยวข้องให้การติดต่อเป็นไปอย่างรวดเร็วต่อเนื่องและเชื่อถือได้ตลอดเวลา

(๒) ฝ่ายแผนและโครงการ ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานการวางแผนการป้องกันและ  
บรรเทาสาธารณภัยการ พัฒนาแผนงานการพัฒนาเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในทุกขั้นตอน  
งานติดตามประเมินผล การฝึกซ้อมแผนงานการจัดฝึกอบรมต่างๆและงานการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการ  
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓) ฝ่ายป้องกันและปฏิบัติการ ทำหน้าที่ติดตามสถานการณ์รวบรวมข้อมูลประเมิน  
สถานการณ์ ที่อาจเกิดขึ้นวางมาตรการต่างๆ ในการป้องกันภัยมิให้เกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้วให้ความ  
เสียหายน้อยที่สุด จัด ระเบียบแจ้งเตือนภัยการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยงานการขบวนการรักษาความ  
ปลอดภัยและการปฏิบัติ จิตวิทยา

(๔) ฝ่ายพินพูปุณณะ ทำหน้าที่ สืบหาความเสียหายและความต้องการด้านต่างๆ  
จัดทำบัญชีผู้ประสบสาธารณภัยประสานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ผู้ประสบสาธารณภัย  
เพื่อให้การสงเคราะห์และ พนพูปุณคุณภาพชีวิตทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจแก่ผู้รวมทั้งจะประสบสาธารณภัย  
ดำเนินการพินพูปุณณะสิ่งชำรุด เสียหายใหญ่กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือใกล้เคียงกับสภาพเดิมใหม่มากที่สุด

(๕) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เผยแพร่  
ความรู้เกี่ยวกับการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและการแถลงข่าวข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความเสียหายและ  
ความช่วยเหลือให้แก่สื่อมวลชนและประชาชนทั่วไปได้ทราบ

### ๕.๓ การบรรจุกำลัง

๕.๓.๑ ในภาวะปกติ ไซกำลังเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารสวนตำบลท่าอิบุญ

๕.๓.๒ เมื่อคาดว่าจะเกิดหรือเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ใดให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเข้าควบคุมสถานการณ์ปฏิบัติหน้าที่และเพื่อช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่โดยเร็วและรายงานใหญ่ผู้อำนวยการอำเภอหล่มสัก ทราบทันที

### ๖. สถานที่ตั้ง

อาคารศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารสวนตำบลท่าอิบุญ ๑๖๕ หมู่ที่ ๕ ตำบลท่าอิบุญ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๑๑๐

### ๗. แนวทาง/ขั้นตอนการปฏิบัติ

เพื่อเตรียมการด้านทรัพยากรระบบการปฏิบัติการและเตรียมความพร้อมไว้รองรับสถานการณ์สาธารณภัย ที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพหลักการปฏิบัติให้องค์การบริหารสวนตำบลท่าอิบุญและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของจัดเตรียมและจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้เหมาะสมกับผลการประเมินความเสี่ยงและความล่อแหลมของพื้นที่รวมทั้ง การวางแผนทางการปฏิบัติการให้พร้อมเผชิญสถานการณ์และดำเนินการฝึกซ้อมตามแผนที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอประจำเพื่อให้เกิดความพร้อม ในทุกด้านและทุกภาคส่วนในเขตพื้นที่องค์การบริหารสวนตำบลท่าอิบุญ

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. การป้องกันและลดผลกระทบ ๑.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยงภัย	- ประเมินความเสี่ยงภัยและความล่อแหลมในเขตพื้นที่โดยพิจารณาจากข้อมูลสถิติการเกิดภัยและจากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมต่างๆ - จัดทำแผนที่เสี่ยงภัยแยกตามประเภทภัย
๑.๒ การเตรียมการด้านฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ	- จัดทำฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ - พัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลด้านสาธารณภัยระหว่างหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและสามารถใช้งานได้ร่วมมือ - กระจายข้อมูลด้านสาธารณภัยไปยังหน่วยงานที่ปฏิบัติการ

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
<p>๑.๓ การส่งเสริมให้ความรู้และสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- สนับสนุนให้สื่อประชาสัมพันธ์ให้มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง</li> <li>- เผยแพร่และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน</li> <li>- พัฒนารูปแบบและเนื้อหาการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ชัดเจนเข้าใจง่ายเหมาะสม เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มและเป็นที่น่าสนใจ</li> <li>- ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเครือข่ายในการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และอาสาสมัครต่างๆมีส่วนร่วมในการรณรงค์ในเรื่องความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง</li> </ul>
<p>๑.๔ การเตรียมการป้องกันด้านโครงสร้างและเครื่องหมายสัญญาณเตือนภัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- จัดหาพื้นที่รองรับน้ำและกักเก็บน้ำ</li> <li>- สร้างอาคารหรือสถานที่เพื่อเป็นสถานที่สำหรับหลบภัยพื้นที่ที่การหนีภัยหรือไม่มีพื้นที่หลบภัยทำได้ยากเหมาะสม</li> <li>- ก่อสร้าง/ปรับปรุงเส้นทางเพื่อการส่งการหรือการบำรุงรักษาเส้นทางไปสถานที่หลบภัยให้ใช้งานได้</li> </ul>
<p>๒. การเตรียมความพร้อม</p> <p>๒.๑ ด้านการจัดระบบปฏิบัติการฉุกเฉิน</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- จัดทำคู่มือและจัดทำแผนปฏิบัติการฉุกเฉินและสำรองของหน่วยงานและมีการฝึกซ้อมแผน</li> <li>- จัดเตรียมระบบการติดต่อสื่อสารหลักและสื่อสาร</li> <li>- กำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์ข่าวสารแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่</li> <li>- จัดเตรียมระบบการแจ้งเตือนภัยและส่งสัญญาณเตือนภัยให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ที่ได้รับทราบล่วงหน้า</li> <li>- จัดเตรียมเส้นทางอพยพและจัดเตรียมสถานที่ปลอดภัยสำหรับคนและสัตว์เลี้ยง</li> <li>- กำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยความสงบเรียบร้อยรวมทั้งการควบคุมการจราจรและการสัญจรภายในเขตพื้นที่</li> </ul>

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- จัดระบบการดูแลสิ่งของบริจาคและการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย</li> <li>- จัดทำบัญชีรายชื่อคนที่ต้องช่วยเหลือเป็นการด่วน</li> </ul>
๒.๒ ด้านบุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ประเมินความเสี่ยงภัยและความล่อแหลมในเขตพื้นที่ โดยพิจารณาจากข้อมูลสถิติการเกิดภัยและจากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมต่างๆ</li> <li>- จัดทำแผนที่เสี่ยงภัยแยกตามประเภทภัยพิบัติ</li> </ul>
๒.๓ ด้านเครื่องจักรกลยานพาหนะ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และพลังงาน	<ul style="list-style-type: none"> <li>- จัดเตรียมระบบเตือนภัย</li> <li>- จัดหาน้ำมันเชื้อเพลิงและแหล่งพลังงานสำรอง</li> <li>- จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันบรรเทาสาธารณภัย เช่น สถานพยาบาล ไฟฟ้า ประปา ผู้นำชุมชน ฯลฯ</li> <li>- มอบหมายภารกิจความรับผิดชอบให้แก่หน่วยงาน</li> <li>- กำหนดผู้ประสานงานที่สามารถติดต่อได้ตลอดเวลา กับหน่วยงาน</li> </ul>

## การปฏิบัติในภาวะฉุกเฉิน

### วัตถุประสงค์

๑. เพื่อดำเนินการระงับภัยที่เกิดขึ้นหรือลดความรุนแรงของภัยที่เกิดขึ้นยุติลงโดยเร็วโดยการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

๒. เพื่อรักษาชีวิตทรัพย์สินและสภาวะแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดภัยพิบัติหลักการปฏิบัติ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน/ชุมชน กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิบุญ หรือกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอหล่มสัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีปฏิบัติดังนี้

### ๑. ขั้นตอนในกรณีเมื่อเกิดสาธารณภัยระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. การแจ้งเหตุ	ประชาชน / อาสาสมัคร/ คณะกรรมการฯ ฝ่ายแจ้งเตือนภัยแจ้งเหตุให้ประธานคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน/ชุมชนและผู้อำนวยการท้องถิ่น / ผู้ที่ผู้อำนวยการท้องถิ่นมอบหมายทราบโดยทางวิทยุสื่อสาร/โทรศัพท์
๒. การระงับเหตุ	คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน / ชุมชน / อปพร. / มส. เตอร์เตือนภัย / OTOS / อาสาสมัครต่างๆ เข้าระงับเหตุตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชุมชน
๓. การประสานหน่วยงานต่างๆ	- กรณีผู้บาดเจ็บให้ประสานสถานพยาบาลในพื้นที่ / ขางเคียง โทรสายด่วน ๑๖๖๙ - วิทยุสื่อสาร - โทรศัพท์มูลนิธิ - กรณีเกินศักยภาพของหมู่บ้าน / ชุมชนในการระงับภัยให้ประธานคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน / ชุมชนรายงานต่อผู้อำนวยการท้องถิ่นเพื่อขอความช่วยเหลือ

๒. ขั้นตอนในกรณีสาธารณภัยรุนแรงเกินกวาระดับหมู่บ้าน/ชุมชนจะควบคุมได้

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ	- อำนวยการท้องถิ่นออกคำสั่งศูนย์อำนวยการ
๒. การเฝ้าระวังติดตามและรับแจ้งเหตุ ๒๔ ชั่วโมง	- จัดเวรเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์
๓. แจ้งข่าวเตือนภัย	<ul style="list-style-type: none"> <li>- แจ้งผู้ประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</li> <li>- แจ้งผ่านทางสื่อต่างๆ</li> <li>- ออกประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย</li> </ul>
๔. การระงับเหตุ	- ผู้อำนวยการท้องถิ่นเขาพื้นที่และตั้งศูนย์บัญชาการในที่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นจุดสั่งการพร้อมจัด บุคลากร เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ และยานพาหนะในการระงับเหตุ
๕. การช่วยเหลือผู้ประสบภัย	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ปฏิบัติการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย</li> <li>- ปฐมพยาบาลผู้ประสบภัยที่เจ็บป่วยเพื่อส่งไปโรงพยาบาลต่อไป</li> <li>- จัดหาปัจจัยสี่ให้แก่ผู้ประสบภัย</li> <li>- ให้ความสงเคราะห์ผู้ประสบภัย</li> </ul>
๖. การรายงานสถานการณ์	จัดเตรียมเจ้าหน้าที่เพื่อรายงานสถานการณ์ให้อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและอำเภอ กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดทราบ จนกระทั่งสถานการณ์ภัยสิ้นสุด
๗. การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ	<ul style="list-style-type: none"> <li>- กรณีต้องขอรับการสนับสนุนจากกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อปท.ข้างเคียง / ส่วนราชการต่างๆในพื้นที่ / องค์กรสาธารณกุศล ภาคเอกชน หรือ กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับต้นขึ้นไป</li> <li>- วิทยุสื่อสาร</li> <li>- โทรศัพท์อปท.ใกล้เคียง</li> </ul>
๘. การอพยพ	- เมื่อสถานการณ์เลวร้ายและจำเป็นต้องอพยพให้ดำเนินการอพยพเคลื่อนย้ายอย่างเป็นระบบ

๓. ขั้นตอนในกรณีสาธารณภัยรุนแรงเกินกว่าระดับท้องถิ่นจะควบคุมได้

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. การส่งต่อการควบคุมสถานการณ์ฯ	- กรณีสถานการณ์รุนแรงเกินกว่าศักยภาพของท้องถิ่นที่รับสถานการณ์ได้ให้รายงานต่อผู้อำนวยการเพื่ออำเภอบ - ส่งมอบการควบคุมสถานการณ์ต่อไป

## การอพยพ

### วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐและสามารถดำเนินการอพยพเคลื่อนย้ายให้ไปอย่างมีระบบสามารถระงับการแตกตื่นเสียขวัญของประชาชนไปสู่สถานที่ปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อเป็นการเคลื่อนย้ายสวณราชการมาอยู่ในเขตปลอดภัยและสามารถให้บริการประชาชนได้

### หลักการปฏิบัติ

#### ๑. การเตรียมการอพยพ

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. จัดทำแผนอพยพในพื้นที่เสี่ยง	ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง
๒. เตรียมการเกี่ยวกับการอพยพ	- ประชุมและสำรวจสถานที่ - สถานที่ปลอดภัยสำหรับการอพยพประชาชนและสัตว์เลี้ยง - เส้นทางหลักและสำรองสำหรับอพยพ - ป้ายแสดงสัญญาณเตือนภัยป้ายบอกเส้นทางอพยพทั้ง เส้นทางหลักและเส้นทางรอง - จัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ยานพาหนะที่จำเป็นต่อการอพยพ

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- จัดลำดับความสำคัญของการอพยพโดยจัดแบ่งประเภทของบุคคลตามลำดับความสำคัญเร่งด่วน</li> <li>- กำหนดจุดนัดหมายประจำชุมชนและพื้นที่รอง</li> </ul>
๓. จัดเตรียมสรรพกำลังหน่วยปฏิบัติการหรือหน่วยอพยพ	ทบทวนและฝึกซ้อมแผนอย่างสม่ำเสมอ
๔. จัดประชุมหรืออบรมให้ความรู้ในการช่วยเหลือตัวเองเมื่ออยู่ในภาวะฉุกเฉิน	ประชุมหรือฝึกอบรม
๕. ทบทวนและฝึกซ้อมแผนระบบเตือนภัยและอพยพ ประเมินเพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ฝึกซ้อมแผนทั้งแบบปฏิบัติการบนโต๊ะและแบบปฏิบัติการจริง</li> <li>- ติดต่อกับผู้มีวิทยุसार/หรือผู้มีโทรศัพท์มือถือสื่อสารเข้าร่วมในการแจ้งเตือนภัย</li> <li>- ฝึกซ้อมแผนอพยพ</li> </ul>
๖. แจ้งประชาชนที่อาศัยและทำงานในพื้นที่ประชุมหมู่บ้าน/ชุมชน เสี่ยงภัยที่มีความเสี่ยงต่องภัยประเภทใด ในหมู่บ้าน/ชุมชนชนบทภัยอัคคีภัยวาตะภัย	

๒. ขั้นตอนในการจัดระเบียบสถานที่อพยพและการรักษาความปลอดภัย

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. การจัดเตรียมสถานที่ปลอดภัย	<ul style="list-style-type: none"> <li>- จัดเตรียมพื้นที่ที่เหมาะสมกับจำนวนผู้อพยพและสัตว์เลี้ยง</li> <li>- จัดเตรียมและดูแลความสะอาดของห้องนำอาหารวางน้ำดื่มและสิ่งแวดลอมใหญ่ทุกสัญลักษณ์</li> <li>- จัดเตรียมระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน</li> <li>- จัดระเบียบพื้นที่อพยพโดยแบ่งพื้นที่ให้เป็นสัดส่วนเป็นกลุ่มครอบครัวหรือกลุ่มชุมชน</li> <li>- จัดทำแบบฟอร์มลงทะเบียนผู้อพยพเพื่อเป็นการตรวจสอบจำนวนผู้อพยพ</li> <li>- จัดหาสถานที่ปลอดภัยแห่งอื่นไว้รองรับในการอพยพไม่เพียงพอ</li> </ul>

๒. การรักษาความปลอดภัย	- จัดระเบียบเวรยามทั้งในสถานที่อพยพและบ้านเรือนของผู้อพยพ
------------------------	---

๓. ขั้นตอนในการดำเนินการอพยพขณะเกิดภัย

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. เรียกประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน/ชุมชนเมื่อได้รับขอมูลแจ้งเตือนจากอำเภอ/หมู่บ้าน/ขอมูลเครื่องวัดปริมาณน้ำ/มิสเตอร์เตือนภัยฝน	- เรียกประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลทำาญญ
๒. เตรียมความพร้อม/เตรียมพร้อมระบบเตือนภัยทั้งหมด(สัญญาณเตือนภัยวิทยุสื่อสารโดยมือถือหรือระบบเตือนภัยที่มีอยู่ในห้อง)	- เตรียมและตรวจสอบอุปกรณ์
๓. ติดตามสถานการณ์จากทางราชการสื่อมวลชนและอาสาสมัครเตือนภัย	- สั่งการในระหวางการประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลทำาญญ
๔. ตรวจสอบขอมูลที่จำเป็นในพื้นที่ที่ปรับปรุง	<ul style="list-style-type: none"> <li>- บัญชีรายชื่อผู้อพยพ</li> <li>- บัญชีจำนวนและชนิดของสัตว์เลี้ยงที่จะอพยพ</li> <li>- ยานพาหนะ</li> <li>- อาหารที่สำรองไวสาหรับคนและสัตว์เลี้ยง</li> </ul>
๕. ตรวจสอบระบบเครือข่ายการเตือนภัย	ตรวจสอบสัญญาณวิทยุสื่อสาร
๖. จัดเตรียมสถานที่ปลอดภัยรองรับผู้อพยพสัตว์เลี้ยง	ประสานกับผู้ดูแลสถานที่

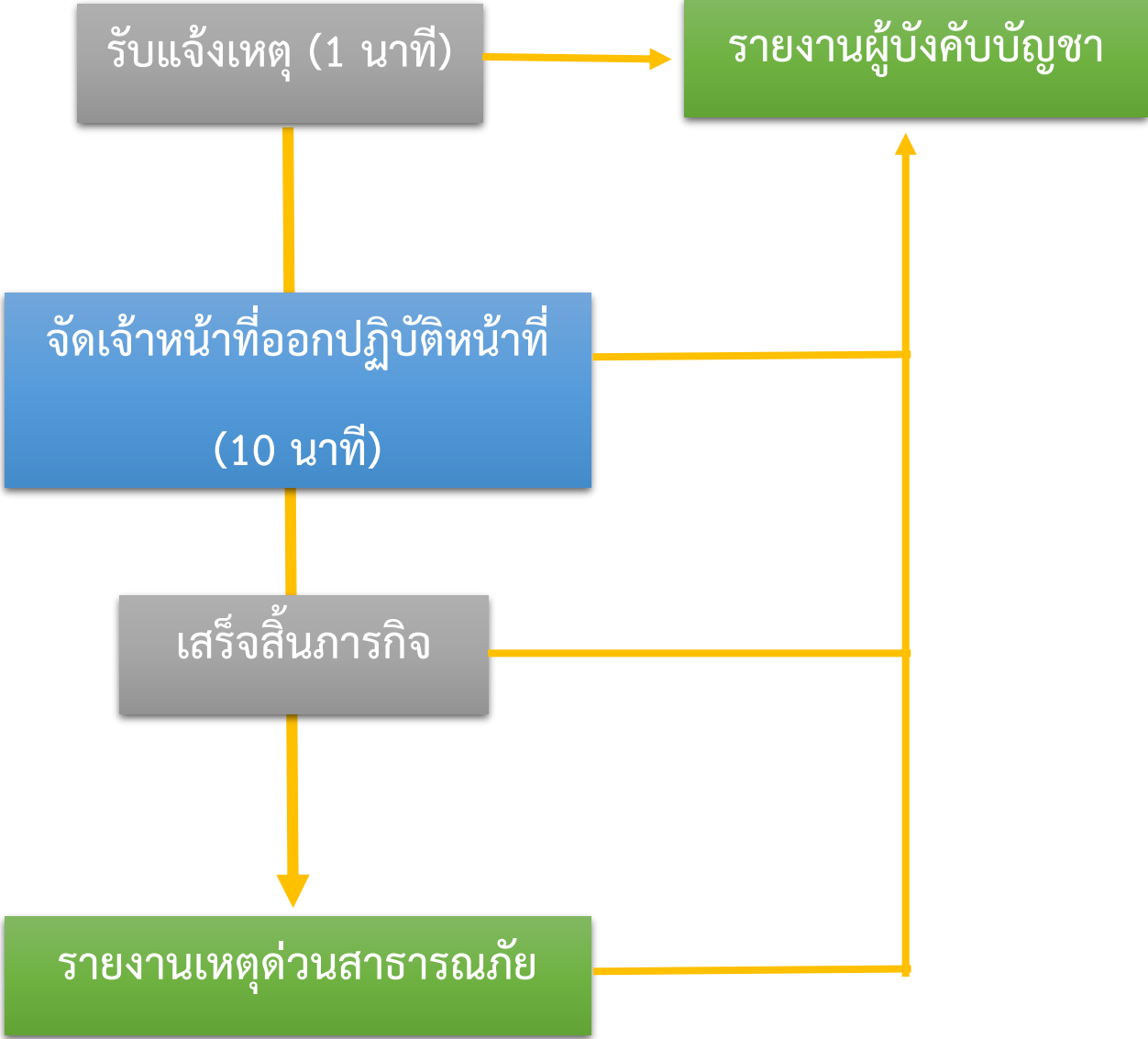
เมื่อสถานการณ์เลวร้ายและจำเป็นต้องอพยพ

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. ออกประกาศเตือนภัยเพื่ออพยพ	- ฝ่ายเผาระวังและแจ้งเตือนภัยและฝ่ายสื่อสาร คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน/ชุมชนออกประกาศเตือนภัยเพื่ออพยพให้ สัญญาณภัยและประกาศอพยพ เช่น เสียงตามสาย วิทยุหอกระจายข่าว โทรโข่ง นกหวีดหรือ สัญญาณเสียง / สัญลักษณ์ต่างๆที่กำหนดให้เป็น สัญญาณเตือนภัยประจำชุมชน/หมู่บ้าน
๒. ส่งฝ่ายอพยพไปยังจุดนัดหมาย/จุดรวมพลเพื่อ รักษา ผู้อพยพหรือตามบ้านที่มีผู้ป่วยคนชราเด็ก และสัตว์เลี้ยง	- สั่งการในระหว่างการประชุมกองอำนาจการป้องกัน บรรเทาสาธารณภัย
๓. การดูแลความปลอดภัยบ้านเรือนผู้อพยพ	- จัดเวรออกตรวจตราความเรียบร้อยในพื้นที่ ประกาศ

๔. ขั้นตอนในการดำเนินการอพยพเมื่อภัยสิ้นสุด

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. ตรวจสอบพื้นที่ประสบภัย	- สำรวจความเสียหายของพื้นที่ประสบภัยรวมทั้ง บ้านเรือนของผู้เสียหาย
๒. ตรวจสอบสภาพถนนที่ใช่เป็นเส้นทางอพยพ	- ตรวจสอบสภาพถนนและยานพาหนะ
๓. แจ้งแนวทางการอพยพกลับให้ประชาชนได้รับ	ประชุมผู้เกี่ยวข้อง
๔. ตรวจสอบความพร้อมของประชาชนในการ อพยพกลับ	จัดการประชุมที่สถานที่ที่ผู้อพยพพักอาศัย
๕. ดำเนินการอพยพประชาชนกลับบ้านเรือน	ชี้แจงในที่ประชุมและดำเนินการอพยพประชาชน

ขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินงาน  
ด้านการช่วยเหลือเหตุสาธารณภัยกรณีฉุกเฉิน



ขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินงาน  
ด้านการสนับสนุนน้ำอุปโภค-บริโภค

รับแจ้งเหตุ  
(1 นาที)

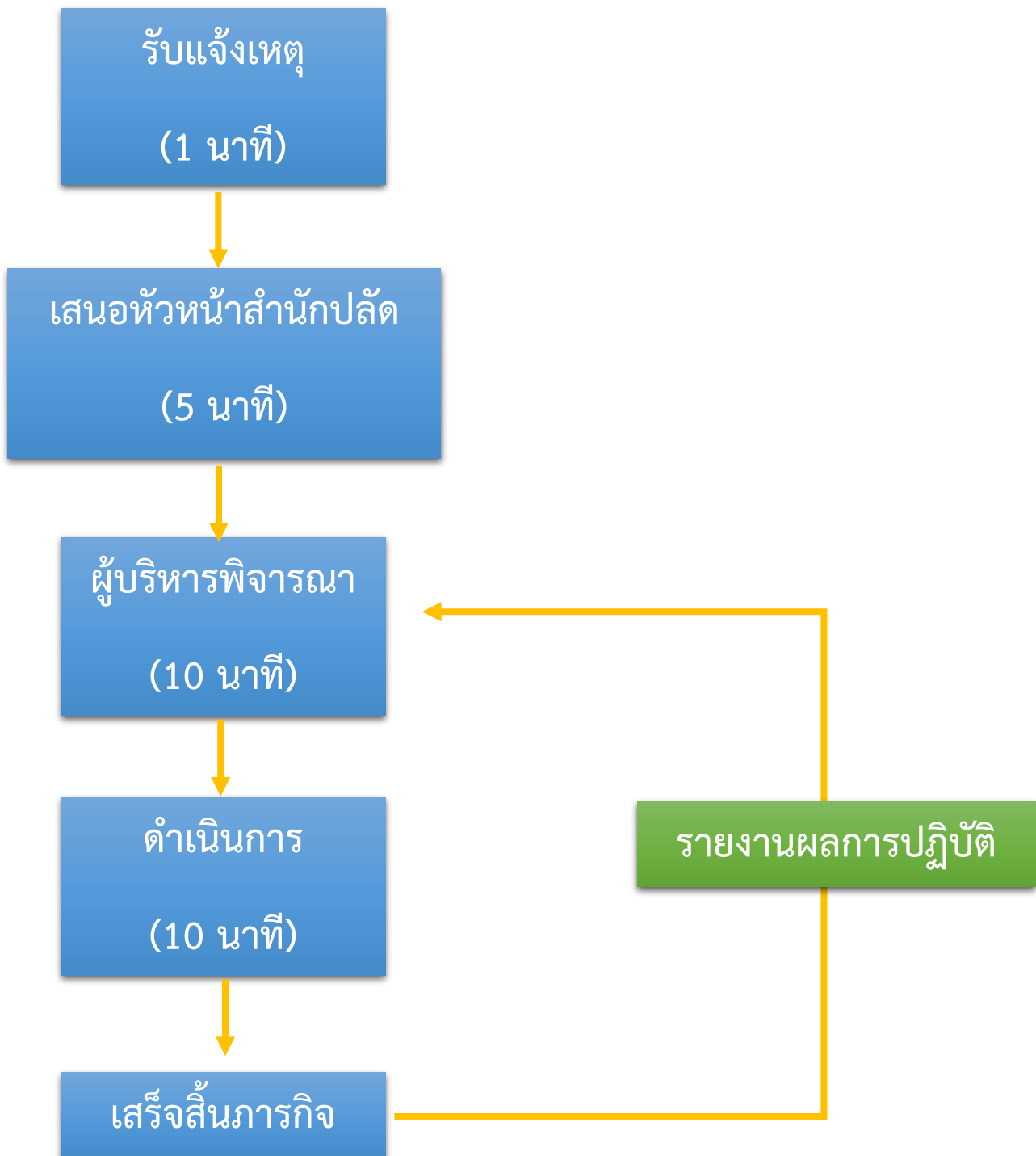
เสนอหัวหน้าสำนักปลัด  
(5 นาที)

ผู้บริหารพิจารณา  
(10 นาที)

ดำเนินการ  
(10 นาที)

เสร็จสิ้นภารกิจ

รายงานผลการปฏิบัติ



ขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินงาน  
พนักงานขับรถบรรทุกน้ำกรณีส่งน้ำอุปโภค-บริโภค

รับคำสั่งผู้บังคับบัญชา  
(1 นาที)

ดำเนินการ  
(5 นาที)

เสร็จสิ้นภารกิจ

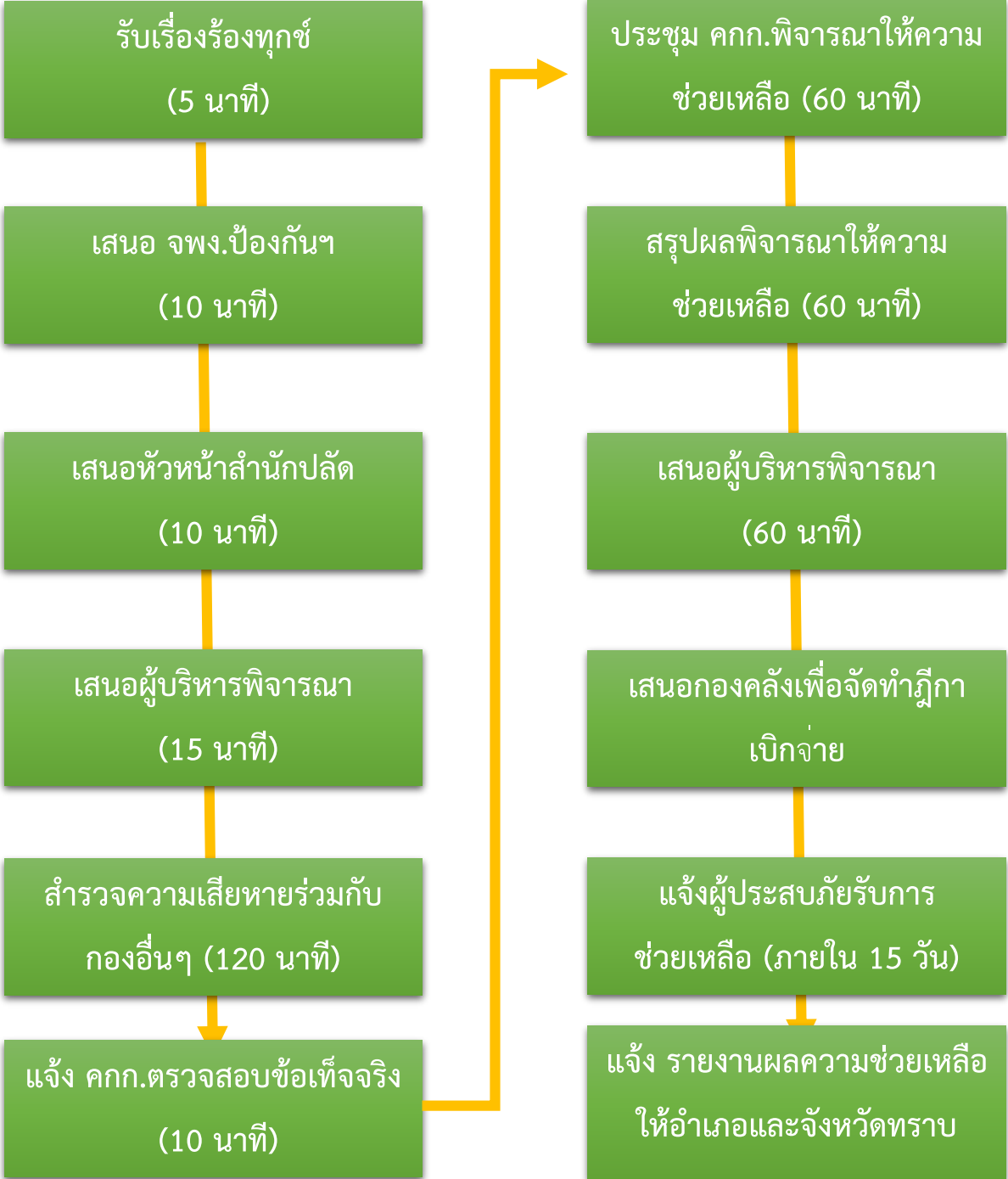
รายงานผู้บังคับบัญชา  
(10 นาที)

ขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินงาน  
พนักงานขับรถบรรทุกน้ำอเนกประสงค์ระงับเหตุ



(รวม ๓ ขั้นตอน ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา)

ขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินงาน  
การช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน



(รวม ๑๒ ขั้นตอน ระยะเวลาดำเนินการ ๙๐วัน นับแต่วันที่เกิดสาธารณภัย)

ขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงาน  
การระงับเหตุอัคคีภัย

